

10
10
SE PULTURA

VETERUM. 1648 10

five

DE ANTIQVIS RITIBUS SE-
PULCHRALIBUS

Romanorum, Græcorum,
Judæorum & Christianorum
DISPUTATIO OCTAVA
ET ULTIMA.

Quam
D. O. M. A.
PRÆSIDE

M. JOH. ANDR. QVENSTEDT.
QVEDL. FACULT. PHILOSOPH.
ADJUNCTO,

Publicæ ac placidæ disquisitioni subjiçit.

JOHANNES COCUS.
Loburgensis Saxo.

Ad diem 29. Novembr. horis matutinis.
In Auditor. Philosophor.

WITTEBERGÆ

Typis MICHAELIS Wendt / Anno MDCXLVIII.

SEPUULTURA

VEETERUM

IVE

LE ANTIQVIS RITIBVS SE

Restitutum, Gregorium,

Judeorum & Christianorum

DISTRICTIO OCTAVA

ET VLTIMA

M. JOHANNES OVENSTEDT

OPIDI FACULT. PHILOSOPH.

JOHANNES COEUS

Leipzig in Saxo.

—————

KITZBERG

The Michaelis Edition, Anno MDCCLXIII

CAPUT XIV.

De Excessu circa sepulturam, cum ratione sumptuum, tum ratione subjecti sepeliendi.

Excessus circa funerationem positus in-
primis fuit antiquitus in inutili sum-
ptuum profusione. Jure merito cul-
pandi hic sunt Tybricola, quos modum
excessisse in impendendis in res funere-
as atque adeo perituras sumptibus, ex
precedentibus oppidò conjicias. Vidimus enim
quanto studio preparata apud eos functorum corpora,
vermibus esca futura, quantà pompà educta, quàm
splendidis vestibus pretiosisque rebus aliis funerata,
quantis impensis sepulcra condita, Epulae, ludi insti-
tuti, ac munera data. Et quanquam de sumptibus fu-
nerum caverunt Leges XII. Tabular. *Sumptuum minuto;*
tria, si volet, stercinia (vestimenti genus erat) & *vincula*
purpura, & decem tribus cines adhibeo; hoc plus ne facito. Ac
alibi: *Neve aurum* (mortuo) *addito* &c. (Fragmenta le-
gum harum Xviralium recenset Cicero in fine libri II. de
LL. ubi inter cetera ita loquitur; *Nostre quidem legis in-*
terpretes, quo capite jubentur sumptus & luctum removere à
deorum manuum jure, hoc intelligunt, inprimis sepulcrorum
magnificentiam esse minuendam.) Non tamen vim suam Le-
ges XII. Tabul. obtinuerunt, sed ad immensos sum-
ptus progressa ista res est. Sylla legem promulgavit,
quà funebres impensæ & ambitiosæ exequiæ atque ad-
rogum munera, nec non convivorum impendia præ-

*Sumptuose
sepeliverunt
Romani.*

scripto sine taxabantur; sed legem hanc suam in Metella conjugis funere transgressus ipse, profusione maximâ exequias dedit. *Alexand. ab Alexand. lib. VI. Genial. Atheniensis.* *Dier. cap. 14.* Atheniensis, quos ad summam superstitionem anxios fuisse in rebus funereis alibi dixi, postquam sumptuosa funera ac ampla nimis sepulcra facere cœperunt, Solonis lege prohibiti sunt, ne sepulcrum facerent operosius, quàm quod decem homines efficerent triduo. Neque id opere tectorio exornari, nec Hermas, quos vocant, licebat imponi, ut refert *Cicero lib. II. de Legibus*, ex *Demetrio Phalereo*. *Posteaquam*, inquit, *ut scribit Phalereus sumptuosa fieri funera & lamentabilia cœpissent, Solonis lege sublata sunt.* Quam legem iisdem prope verbis nostri *Xviri in undecimam tabulam coniecerunt.* Nam de tribus reiciniis & pleraq, alia Solonis sunt, subjicitque legem jam dictam Solonis, quâ amplitudo ac magnificentia ædificandorum sepulcrorum Athenis inhibita fuit. Et post aliqua inquit: *Sed ait rursus idem Demetrius, increbuisse eam funerum sepulcrorumq, magnificentiam, quam nunc ferè Romæ est.* Quam consuetudinem lege minuit ipse. *Lycurgum* iidem, omnem circa mortuos & sepulcra superstitionem sustulisse tradit *Plutarchus in Lycurgo & Lacon.* *Ulysses* maximè sibi curæ esse, ut splendido opere defunctus sepeliatur, quippe quod ad memoriam extendendam maximè faciat, proclamatur apud *Euripidem, Hecuba.* Ita quidem fatuus ille, ut malit in vitâ re esse tenui, quàm honoratâ sepulturâ carere. *Barzibus lib. LIII. advers. cap. VII.* *Hephestionis* funus Babylone ab *Alexandro* celebratum, quæ toto sunt terrarum Orbe unquam edita, facilè excessit magnificentiâ, & sumptu, quando ad duodecim talentorum

torum millia traduntur effusa, quo nomine in prover-
bii faciem trahi scienter potest; *L. Caelius Rhodigin. Lect.
Antiq. lib. XVII. c. 19.* Aegyptios de structurâ domorum
minus fuisse sollicitos, in adornandis autem sepulcris *Aegyptij.*
eximiè, nihil studii fecisse reliquum, refert *Diodorus Sicu-
lus lib. I. cap. 51.* In primis mirificâ & portentosâ ma-
gnificentiâ extracta fuerunt apud illos priscorum re-
gum sepulcra, ut apud eundem *lib. dicti cap. 48. & 49.*
legere est, ubi prolixè describit monumentum regis
Osymanduae, quod non modò sumptuum magnifi-
centiâ sed & artificum industriâ cetera antecelluisse
dicit. *Rarum & memorabile est* (inquit *Cornelius à
Lapide Comm. in Jerem. cap. XXII. v. 19.*) *quod scribit
Plinius lib. XXXVI. c. 12; iusto iudicio DEI factum esse, ut igno-
retur quinam fuerint Pyramidum Aegyptiarum autores, eò
quòd ipsi in insanis hisce fabricis (quæ Romam translata, etiam-
num inuentibus sunt stupori,) regum opes exhauserint, & no-
minis aternitatem apud posteros quaesierint.* Erat & alia
vanitatis & superstitionis species; ut hoc obiter ad-
dam, apud Aegyptios veteres, si non omnes, saltem ali-
quos. Hi enim corpora medicata i. e. aromatis con-
dita & exsiccata, nec cremabant, nec sepeliebant, sed
domi in conclavibus & lectulis asservabant, mensisq;
eadem adhibebant tanquam convivas. Vide *Ciceron.
1. Tusc. Pompon. Melam de Situ Orbis lib. I. cap. IX. Lucianum
in De Iustis. unde Silius Italicus lib. XII.*

— — — Aegyptia tellus
Claudit odorato post fumus stantia saxo
Corpora, & à mensis exanguem haud separat umbram.

Retinuerunt hanc inveteratæ consuetudinis vani-
tatem

Y 3

catem

tatem Christiani nonnulli in Aegypto ex Paganismo
 conversi aliquandiu, quam acriter reprehendit Anto-
 nius Eremita, ut in ipsius vita, quæ sub Athanasii no-
 mine circumfertur, habetur: *Mos etenim Aegyptius est,*
nobilium & præcipue beatorum Marizum corpora in stamine
quidem obvolvete, & studium funeri felicitum non negare; terrâ
vero nõ abscondere, sed super lectulos domi posita referdare. Hunc
honorem quiescentibus reddi, in veterata consuetudinis vani-
tas tradidit. De hoc Antonius saepe & Episcopus deprecatus est,
ut populos Ecclesiasticâ consuetudine corrigerent, & laicos, vi-
ros ac mulieres rigidius ipse convenire, dicens: Nec licitum hoc
esse, nec DEO placitum, quippe cum Patriarcharum & Prophe-
tarum sepulcra, quæ ad nos usq; perdurant, hæc facta convince-
rent. Eandem fuisse ipsius Athanasii mentem testatur
Damasceus Orat. l. de imaginibus; Scimus B. Athanasium
Sanctorum reliquias non in urnis collocandas, sed humi conden-
das esse eo consilio censuisse, ut absurdum Aegyptiorum morem
abrogaret, qui mortuos suos non sub terram condabant, sed in
lectulis & scimpodis collocabant. Ut ad impensas fune-
reas revertar; in sumptibus parentalibus faciendis, non
*videri cessisse ulli genti Danos inquit *Olavi VVormius**
Monumentorum Danicarum lib. 1. cap. VI. Hoc ut probet
inter alia adducit exempli loco ex Saxone Grammatico
Haraldum Gormonis filium, qui universum regni
exercitum bovinque numerum ingentem inusitata
magnitudinis saxo in Jutico littore reperto applicuit,
quo matris tumulum insigniret. Gallorum etiam fune-
ra pro cultu fuere magnifica & sumptuosa, attestante
Cæsare Commentar. VI. de Bell. Gall. item in Hispanorum
gente: Appianus, in Hispanicis, de Viriati ducis ipso-
*rum funere loquens; *ὄργια θοι μὲν λαμπερὰ τὰ ἑπομῆσαν**

πες ἐπὶ οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς ἔκαμον. i. e. Viriati corpus ma-
gnificentissimè exornatum altissimo rogo cremarunt.
De Judais scribunt Hieronymus & post eum Nicolaus de *Judai.*
Lyra, moris fuisse apud eos, sepeliri sumptuose, præ-
fertim nobiles. Cardinalis Baronus ad annum Christi
XXXIV. num. XCI. & Pineda in Jobi cap. III. v. XV. num. 4.
referunt; Tantùm olim excrevisse apud Hebræos hanc
funerum impensam, ut interdum ejus magnitudine
deterriti cognati & propinqui, relicto cadavere se ali-
quandiu subducerent. Moderata autem hæc fuisse à
Gamalielē seniore, filio Simeonis, nepote Hillelis, ad
cujus pedes Sanctus Paulus Apostolus Jerosolymis in
Judaismo enutritus creditur, atque statutum, ut non
nisi lineis velis cadavera obvolverentur, cujusvis es-
sent conditionis aut ordinis. Ex *Zem. Dav. fol. 36. b.* ci-
tat Schicbardus de *Jure Regio cap. VI.* verba, quæ ut toga
donata adscribam: *Rabban Gemaliel senex præceperat ante
obitum, ut se vilissima veste lineâ sepelirent. Nam prius con-
sueverant mortuos in holosericis efferre, ut sepultura consan-
guineis gravior fuerit (nimisq; tollerabilis) ipsâ morte, sicut est
in Talm. cap. 2. Mass. Schabb.* Sed de lege Judæorum, quâ
luxus vestium sepulchralium prohibebatur, egi supra
cap. V. ubi de vestitu. Augebat maximè sumptus auri
pecuniæque ac aliarum pretiosarum rerum in sepul-
era illatio, pluribus populis familiaris admodum. Non
repetam ea quæ *cap. VII.* dixi de munerum in rogam
conjectione apud Gentiles. Cum auro & argento, in-
quit *Kornmannus de miraculis mortuorum part. X. cap. XIX.*
morem sepeliendi olim apud Romanos usitatum fu-
isse, apparet ex Ulpiani responso, qui tamen hisce ver-
bis prohibetur in *l. & si quis §. non oportet D. de relig. &
sumos.*

sumpt. fun. Non oportet ornamenta cum corporibus
condi, nec quid aliud huiusmodi, quod homines sim-
pliciores faciunt. Refert *Besoldus Coni. der. Polit. de vita
& Morte cap. III. ex Arugrim. Jona de Islandia lib. 2. ad fin.*
In Islandia quondam, indignum præclaro parente ha-
bitum fuisse filium, qui in armis minus posset: utque
posterius cum majorum rerum gestarum gloriâ magis
contenderent, vetuisse, bona parentum armis quafi-
ta, ad filios devolvi hereditario jure; quin ea potius,
cum defunctis Dominis inhumanda censuisse; ut sunt
aurum, argentum, gladii, clypei, equi &c. Occasionem
investigandi huiusmodi thesaurum sepulchris includi
solum Dario dedit inscriptio monumenti Nitocris
(vel ut Plutarchus vult, Semiramidis) reginæ Babylo-
nis. Hæc enim cum sepulchrum sibi extruxisset ad-
mirandi sumptus supra portas urbis, inscribi iussit hæc
verba; *Quicumq. Rex pecuniis indiget, aperto monumenta,
quod voluerit, accipiat.* Quas literas cum legisset Darius,
frustrâ opinatus est, thesaurum ibi reconditum esse, se-
pulchri lapide revoluto, non quidem pecunias, sed li-
teras alias vidit ita dicentes: *Nisi pecuniis esses inexplēbilis
& turpis lucri cupidus, defunctorum sepulchra non aperuisses.*
His lectis ab ulteriore investigatione & infestatione
cessavit, vide *Herodotum lib. I.* Salomon Rex ditissimus
ut est apud *Josephum libro VII. antiquit. cap. ult.* Præter
solemnia illa in Regum funeribus, ingentem pecuniâ
vini patrio intulit sepulchro: de quâ post multos annos
Hircanus Pontifex, cum ab Antiocho Rege, cognomi-
ne Pio, Demetrii filio, urbs Hierosolyma oppugnaretur,
tria talentorum millia extraxit, eorumque partem
Antiocho, ut obsidionem solveret, numeravit, seque
ac Ur-

ae Urbem oppugnationis periculo exemit. Unde Ege-
seppus lib. I. de excid. Urbis Hierosolym. cap. I. *Replit Hir-
canus auro, quem ferro nequibat, resecratq., ut Josephus au-
tor est Davidis sepulcro, tria millia auri talenta eruit.* Refert
idem Josephus loc. cit: Herodem Regem postea ad exem-
plum Hircani aliâ cellâ apertâ, magnam inde auri fum-
mam sustulisse. vide & eundem lib. XVI. cap. XI. de He-
rode, ubi tamen paulò à seipso diversus est. Hic au-
tem mos defodiendi pretiosa cum cadaveribus; irra-
tionabilis visus est Hebræis Doctoribus; *Precipiunt* (in-
quit Schickardus loc. sapius alleg. p. 163.) *sapientes*
(Hebræi) *cavere, ne quid facile unâ defodiatur, quod aut*
pretiosum sit, aut honestius utiliusq., possit egenis erogari. Subji-
cit verba Magistri Hebræorum Maymonidis ex H. Esel.
cap. 14. quæ latina facta adscribam, quantum ad no-
strum institutum; *Docendi tamen sunt homines, ne sint*
disperatores, vel assuescant intempestivis perditionibus. Pre-
stat enim eâ dare pauperibus, quàm sic inutiliter vermibus ob-
jectur. Irrepere etiam in Ecclesiam Christianam quan-
doque cœpit luxus & ostentatio circa sepulturam.
Quam rem vehementer detestati sunt Sancti Patres.
Hieronymus in fine libri de vitâ Pauli Eremitæ; *Cur &*
mortuos vestros aurata obvolvitis vestibus? Cur ambitio inter lucus, la-
crymasq., non cessat? An cadavera divitum, nisi in serico, putrescere neque-
unt? S. Chrysostomus Homil. 84. *Tu cum audieris nudum*
Dominum resurrexisse, cessa, queso, ab insanâ funeris imperia. Quid
sibi hoc superfluum vult, & inutile dispendium, quod ipse, qui faciunt,
plurimum afferre detrimenti; mortuis nullam utilitatem, vel damnum po-
nit. *Sumptuosa namque sepultura, interdum causa est, ut fures cada-*
ver effodiant & nudum & insepultum proficiant. Et post pauca;
Quod ego non ut sepulturam tollam, dico, absit, sed luxuriam & super-
fluam ambitionem. Idem ibidem dicit, *Dominum non*
Z *addi-*

Christiani
quandog.

addidisse (Matth: XXV.) mortuus fui & sepelivisti me, quia sponte sua homines non solum hanc eleemosynam facere solent, sed etiam nimium in ea faciendam excedere. Quidam Christianorum non pretiosis tantum vestibus defunctorum involvebant corpora, sed & alias res sumptuosas, aurum etiam & argentum sepulcris inferebant, quae illecebrae & irritamenta erant furibus, violandi effringendique mortuorum monumenta. Vide *Greeserum libro I. de Funere Christiano. cap. VI. Pineda loc. supra all. Aedificia tegant cineres, inquit Cassiodorus. lib. IV. Var. Ep. XXXIV. columna vel marmora ornent sepulcra, talenta non teneant, qui vivendi commercia reliquerunt.* — Imò culpa genus est, inusuliter abdicis relinquere mortuorum, unde se vita viventium sustentare potest. Hactenus de primâ Capitis parte, succedit altera, quae est de Excessu circa sepulturam, ratione subjecti sepeliendi.

Quidam Gentilium etiam animalia bruta sepulturae honore affecerunt.

Quidam enim Gentilium non contenti magnos impedisse sumptus funerandis humanis corporibus vitâ functis, ipsa quoque animalia bruta hoc honore supremi tatis, ut vocat Ammianus Marcellinus, affecerunt. Sic equis & canibus suis honorificam Reges & Imperatores nonnulli sepulturam praestiterunt. Magnus ille Alexander exquisitissimas equo suo, Bucephalo, duxit exequias, urbe in super ejus nomini dicatâ, ut plurimi tradunt Scriptores. Equos suos sibi in primis charos sepulcro honorarunt Augustus Caesar, Antoninus Verus, Nero, Caligula, Adrianus, Commodus Verus, Adriani Imperatoris adoptivus filius, ut refert Kornmannus de *Miraculis mortuorum parte VII. cap. XIV.* Adrianus in super Boristhenis equi tumulum Epitaphio ornavit, quod ipsum cum

notis vide apud Barthium lib. XXIII. ad vers. cap. VIII.

Agri

Agrigentini equis suis in certamine probatis non negarunt sepulturam, imò complurium Equorum tumulos in Agrigentina regione Pyramidas habuisse, testatur *Plinius lib. VIII. H. N. cap. XXII. Milciades tres equas Olympie victrices* (quæ ad Olympiam, quinquennialibus ludis illustrem Urbem, curuli certamine victoriam erant adeptæ,) *tumulo in Ceramico (Athenis) composuit. Evagoras Laconitidem Olympicas Equas magis sic sepelivit,* ut narrat *Aelianus lib. XII. de Animalibus cap. XI.* Canes etiam sepulturæ honore affecit *Adrianus Imper.* affirmante id *Aelio Spartiano* in *Adriano.* Quanto impenso columnarum de porphyrite tumulavit *Pollicus dilectissimum suum canem,* ornando eum bellissimo Epitaphio inquit *Kornmannus loc. alleg. Romæ Corvum aliquando,* qui omnes senatores & patritios nominatim appellare fuit solitus, prælatis coronis ac præcedente tibicine duorum Aethiopum humeris elatum esse refert *Plinius lib. X. cap. XLIII.* Aegypti Regem nomine *Marrhem Cornici* ita edocta, ut hinc inde sub alis literas portaret, præpete volatu, sepulcrum exstruxisse, asserit *Aelianus lib. VI. Animal. cap. VII.* *Lacydem Philosophum Peripateticum Anserem suum mortuum non minus ambitiosè, quàm aut filium aut fratrem sepulturæ honore affecisse,* autor est idem *Aelianus lib. VII. Animal. cap. XLI.* Narrat *Diodorus,* referente *Kornmanno loc. cit.* de quodam, qui in solâ sepulturâ diverforum Animalium aliquot vicibus impenderit centum talenta. *Perfæ & Parthi consueto more sepeliverunt suos equos, Molossi suos canes,* teste *Rhodigino in antiq. lect. LVIII. c. 13.* *Stattius Poeta Lib. II. Sylvar. in Epicedio Pileti:*

— gemit inter bella peremptum

Paribus equum, fidosq; canes flevère Molossi:

Et volucres habuère rogos, corvusq; Maronis.

Ægyptii boves, feles, canes, urfos, lupos, Ichneumones, accipitres & quas Ibides vocant, aliaque animalia, quæ non viva tantum, sed & demortua venerantur, sepeliuntur. Sic enim de illis Herodotus lib. II. *Quibuscumque in domibus felis oppetit mortem, earum domorum habitatores cancti sola supercilia emadunt: totum autem corpus & caput, in quorum domibus moritur canis. Effertur autem felis mortua ad sacra cœta, ubi salita sepeliuntur in Urbe Babasti. Canes feminas in sua quisque urbe tumulant, sacris in loculis. Eodem modo quo canes femina, ichneuta sepeliuntur. Nam Mygalas, i. e. mures araneos, & accipitres in urbem Butum asportant. Urfos autem qui sacri sunt, & lupos, non multò vulpibus grandiores, eò loci sepeliunt, ubi jacentes inveniunt.*

CAPUT XV.

De Neglectu Sepulturæ, abolendique cadavera variâ ratione apud Gentes.

*Sepulturam
ejusq; curam
nihil fecerunt
quidam Phi-
losophi in pri-
mis Stoici.*

Quamquam maxima Gentium pars in alia omnia discors, in hoc conveniebat, humanorum post fata corporum curam exactè gerendam esse, non desuerunt tamen, qui spernerent penitus. Plurimi Veterum sapientiæ Consultorum, in primis Stoicorum rigida & ab humanitate remota secta, sepulturam corporum, ejusque curam fecerunt minimi, parùm omninò interesse rati, an corpus periturum supra terram, an infra contabesceret, ignis, aër, fluctus an
mora

mora illud consumeret. Obvia sunt eorum scita. Quibusdam illud semper in ore, *Caelo tegitur, qui non habet arnam.* Sentiens, dicebat alter, *onus est terra, non sentienti superbacaneum.* Diogenes ille Cynicus, quomodo se sepeliri vellet, rogatus, iussit cadaver abjici inhumatum. Tum amici; volucrisne & feris? Minimè verò, inquit, sed bacillum propè me; quo illas abigam, ponite. Rursum illi, Qui poteris? non enim senties? Quid igitur, inquit, mihi ferarum laniatus oberit nihil sentienti. *Apophthegm. Erasmi lib. III.* Demonactem amicum rogabant, quomodo vellet sepeliri: Ne quid, inquit, istares nos habeat sollicitos; fœtor me sepellet, & dicentibus; indignum facinus; si talis viri corpus laceraretur à canibus; quid, inquit, incommodi, si & mortuus alicui sim usui. *Erasmus lib. VIII. Apoph.* Solon unus ex septem Græcia sapientibus & Atticarum legum scriptor solus ex septem, in Cypro diem solum obiit, ossa verò transferri Salaminem, (unde oriundus erat Sapiens;) ac in cinerem redacta spargi illic voluit. *Meursius in Solone.* Theodorus Cyrenæus, Philosophus non ignobilis, Lysimacho Regi, crucem minanti, istis quaeso, inquit, ista horribilia minitare, purpuratis tuis, Theodori quidem nihil interest, humine, an in sublimi putrescat. *Tullius in extremâ primâ Tusculanâ.* Seneca, Romanus sapiens, Epistol. XCII. pag. 768. *Non liber est, inquit, qui corpori servit, cuius morosum imperium, delicatumque est. Ab hoc modo æquo animo exit, modo magno prosiliit, nec, quis deinde reliquiis ejus futurus sit exitus, quatit. Sed ut ex barbâ capillos detonsos negligimus, ita ille deimus animus egressurus hominem, quo receptaculum suum confectatur, ignis illud exurat, an fera distrabant, an ter-*

ra contegat, non magis ad se iudicat pertinere, quam secundas
 ad editum infantem. Utrum proiectura aves differant, ac con-
 sumatur canibus data præda marinis, quid ad illum? qui
 tunc quoque, cum inter homines est, nullas minas times, ullas ne
 timebit post mortem? Neminem, inquit porro, de supremo of-
 ficio rogo. Nulli reliquias meas commendo, ne quis insepultus
 esset, rerum natura prospexit. Quem sevisia projecerit, dies
 condet. Disertè Mæcenas ait: Nec tumulum curo sepelie
 natum relictos. Græcus Scriptor apud Stobæum Ser-
 mone XXXVIII. Si non tegaris terrâ & insepultus sis, quæ
 hæc molestia? aut quid refert, igne comburi, aut à cane devorari,
 aut supra terram existentem à corvæ, seu defossam à vermi-
 bus? Nonnullæ etiam Gentes eò processerunt imma-
 nitatis, humanitatis, quam naturæ lex imperat, oblita
 in tantum, ut mortuorum corpora in cibum conver-
 terent & epulis immista, intra viscera sua recluderent,
 honestum esse arbitrata, suis in proprio ventre condi-
 torium struere. Unde Petronius Arbitr in Satyr.
 Apud quasdam gentes scimus adhuc legem servari, ut à pro-
 pinquis suis consumantur defuncti, adeo quidem, ut objurgen-
 tur agris frequenter, quòd carnem faciant pejorem. Ex Bri-
 tannicis populis Iberni, efferati homines, parentum
 defunctorum corpora frustillatim dissecta vorantes,
 pulerum sibi illud & jucundum ducebant epulum.
 Strabo lib. IV. Massageta, Derbices, Essedones (Scytharum
 hi populi sunt) mortuorum corpora cateris mixta
 carnibus comederunt. De illis Strabo lib. XI. Mor-
 tus genus optimum censent, si senio confecti cum carnibus ovillis
 in frusta concidantur, unag, devorentur: qui è morbo dece-
 dunt, eos abijciunt, tanquam impios & dignos, qui à feris vo-
 rentur. Idem de Derbicibus. Qui LXX. annum exceffe-
 runt,

Abominandi
 ac Varu mo-
 di cadavera
 mortuorum
 abolendi a-
 pud Barba-
 ros.

runt, eos jugulant, carnes genere proximi absumunt: vetulas strangulant, inde sepeliunt, qui intra LXX. annum moritur, non editur, sed bumatur. De utrisque vide Hieronymum Epist. contra Jovianum, de Massagetis verò Herodotum lib. I. in fine. Senio autem confectos parentes, imbellem turbam, mactare & carnibus ipsorum vesci solebant, tumne laborarent in commodis Senectutis, tum ut à se potius quàm à vermibus absumerentur. De Essedonibus ita Pomponius Mela de Situ Orbis lib. II. cap. I. Essedones funera parentum leti & victimis ac festo coenæ familiarium celebrant. Corpora ipsa, quod dictu audituque fœdum est, laniata & cæcis pecorum visceribus immista epulando consumunt. Capita ubi fabrè expolivèrè, auro cincta propoculis gerunt. Hæc sunt apud eos ipsos pietatis ultima officia. Silius Italicus lib. XIII.

Cæcites vacui capitis circumdare gaudent

Ossa (nefas) auro, & mensis ea pocula servant.

Hinc Aeneas Sylvius, aliàs Pius II. P. R. in descriptione Asiæ cap. XIII. Essedones, inquit, ossa capitum suorum parentum, auro cincta, in poculorum tradere ministerium, afferunt. De Padeis gente Indicâ refert Herodotus lib. III. illos in more habuisse positum, ut quoties aliquis civium ægrotarit, illum sui maximè familiares interemerint, quòd dicant illum morbo tabescentem carnes ipsis corrupturum. Et licet ille, neget se ægrotare, nihilominus isti non ignoscetes, necant eum epulanturque. Fuerunt, qui avium canumque laniatibus mallent corpora exponere, quàm humo tegere. Persæ veteres, nobilissima natio, quanquam fato defunctos cerâ circumlitos, ut maximè diuturni essent, domi

~~conde-~~

condebant, ut refert *Alexander ab Alexand. Gen. Dier. lib. III. cap. 2.* Aliquibus tamen ex eadem gente solemne fuit, canibus, feris & volucribus dilaniandos obijcere mortuos, ut scribit *Procopius lib. I. de bello Persic. Agathias ub. II. Histor.* Solemne iis fuisse, ait, corpora extra urbis moenia elata in campo deponere, ut pabula dent avibus; Execrabilia autem ea censere, quæ devorantorem aliquem non primo quoque tempore inveni-
rent, eaque demùm ligeri à cognatis solita, tanquam solo barathro digna, & malis Dæmonibus mancipa-
ta. Verùm hoc quod de Persis referunt Procopius & Agathias postremis temporibus apud illos in usu fuisse observat *Kirabemanus in Appendice ad Libr. de Funeribus Rom. cap. II.* Antiquissimos autem Persas mortuos suos humasse: nisi quod Magi in Persia illos feris prius lanianos objecerint, ut tradit Cicero in *Tusculi. Magorum mos erat non humare corpora, nisi à feris essent ante laniata.* De Parthis, procul à nostro Orbe sitis, scribit Justinus lib. XLI. *Sepulcra vulgò aut avium aut canum laniatus est; Nuda demùm ossa terrà obruunt.* Hyrcanis, quorum horrida & inculta vita fuit, canes ad hoc officium nutriti, pro sepulcro fuere, qui sepulcrales hinc dicti. Ita enim sub finem I. Tusculanarum Tullius: *In Hyrcania plebs publicos alit canes; optimates, domesticos. Nobile autem genus canum illud scimus esse, sed pro suà quisque facultate parat. à quibus laniatur: eamque optimam illi censent esse sepulcrum.* Idem de Bactriis refert Strabo lib. XI. De Caspiis verò lib. eodem; *Caspj inquit, eos, qui septuaginta, amplius, annos vixerunt, fame enectos in solitudinem ejiciunt: eminusque spectantes, si à feretro decerati eos ab avibus videant, prædicant beatos;*
fin

(*in aëris aut canibus, non item; infelices somnino non detra-*
bantur. Iberi, quod *Silius Italicus* docet *lib. II. Punicor.*
Vulturibus mortuos exposuerunt. Hinc *Diogenem*
dixisse ferunt, si canes cadaver suum lacerarent, *Hyr-*
canam sepulturam fore; si vultures, *Iberam*, teste *Sto-*
beo serm. 122. Chii combustis cadaveribus & ossibus col-
lectis in mortuario ea contundunt, deinde navigio im-
ponentes, in altum navigant, atq; per cribrum ad ven-
torum flatu dispergunt, donec omnino dissipentur &
aboleantur, ait *Korumannus de mirac: mortuor. part. VIII.*
cap. IV. Quosdam *Aethiopum*, qui *ix. Juo Qai yoi* dicun-
tur, ante demortuos in paludes, (nonnulli *Meroita-*
rum in flumen *Nilum*) projecisse piscibus escam futu-
ros, autor est *Sextus Philosophus lib. III.* Alii ex eadem
gente circumfuso vitro intra penetralia domi serva-
bant. *Aethiopes ex anima corpora vel in flumen deiciunt vel*
vitro operata, ita ut integra spectentur, & posteris spectaculo
sint, asserunt, ait *Alexand. ab Alexandro Gen. Dier. lib.*
III. c. 2. *Lotophagos* ex ultimâ dicunt barbarie suos in
mare defunctos abjicere, inquit *Korumannus de miracul.*
Mortuorum p. art. VII. cap. I. *Hyperborei*, qui in extimo
Orbis tractu, in litore *Septentrionalis Oceani*, ultra
Aquilonem (unde & nomen eis à *Græcis* quaesitum,)
fuerunt, si fuisse credimus, vitæ saturi semetipfos ex
quâdam abruptâ rupe in mare dedere præcipites, vo-
luntario interitu obeundi tarditatem castigantes, si
Plinio credimus id affirmanti *lib. IV. cap. 12.* *Troglody-*
tas quosdam ferunt adducti in collem defuncti colla
laqueis ex paliuro contextis cruribus alligare, saxiq;
non sine risu petere ac obruere, quousq; corporis fa-
ciem occultent: imposito dehinc capræ cornu omni-

Aa

nò hi-

nò hilares discedere. Videantur *strabo* lib. XVI. & *Pbotius* in Bibliothecà. *Colcbi mortuos suos in pelibus sepeliunt & insutos ex arboribus suspendunt*, ut tradit *Aelianus* lib. IV. *Var. histor. cap. I.* De principum funeribus & sepulturis apud Septentrionales populos, refert *Olaus Magnus* Archiepiscopus Upsalienfis lib. XVI. *Histor. cap. 37.* *Morem antiquorum fuisse, cadavera principum in frondosis arboribus, præsertim quercinis, tanquam sacris locis, numinibus consecratis, suspendere.* Verùm hanc Olai Magni narrationem in dubium vocat. *Olaus Wormius Mon. Dan. lib. 1.*

De Crematione multis populis communi.

cap. VI. in fine. Cremare mortuorum corpora, antiquissimum institutum Græcorum fuit & Troicis temporibus apud illos usitatissimum. Mos ille etiam ad Romanos pervenit, unde *Tacitus* lib. XVI. *Annal. de Poppæâ; Corpus non igne abolitum, ut Romanus mos.* Simul tamen in usu fuit Humatio apud Græcos pariter & Romanos, ut I. capite probatum dedii. Hinc *Kirchmannus* inquit lib. I. *de Fun. Rom. cap. I.* Ex dictis igitur liquet & Combustionis & Humationis morem apud Græcos obtinuisse, nec introducto uno exolevisse alterum, sed remansisse utrumq; aliis hunc, aliis istum usurpantibus, pro cuiusq; arbitrio, opinor, & voluntate. Romanos autem ad exemplum Græcorum & humasse & combussisse mortuos, sequenti docet capite. Univerfis etiam Celtis per Illyricum, Germaniam, Gallias, Hispaniam, Britannicasq; insulas communis fuit hæc *Nekravsis*, ut docet *Philipp. Cluverius German. Antiq. lib. I. cap. LIII.* Orientales verò populi non comburebant cadavera. Non Hebræi, ut supra cap. VII. ostendi. Non Persæ; Hi enim ignem DEUM esse opinabantur, atque ideo cadaver hominis DEO consumendum obijcere nefas.

nefas putabant. Non Aegyptii; His namq; persuasum
erat, ignem esse animatam beluam, arreptaq; quavis
devorare atq; consumere, ubi verò expleta & saturata
fit, simul cum ipsà re devorata emori. Utrumq; refert
Herodotus lib. III. p. m. 226. Caterum postquam Christiana
religio per Orbem obtinuit, ritus ille gentilis crema-
nandi mortuos est sublatus. Disertè etiam scribit *Ma-
crobius*, qui sub Theodosio juniore vixit, morem illum
suo tempore planè exolevisse, *lib. VII. Saturnal. cap. 7.*
Antoninum Cæsarem planè sustulisse humanorum
corporum combustionem, dicit *Christ. Besoldus Consi-
der. Politic. Vita & Mortis cap. I. Hieron. Magius in Aem.
Prob. Annos. in Alcibiadem.* Verum id neque fictum, neq;
scriptum, neq; pictum usquam se meminisse legere, di-
cit *Kirchmannus lib. I. cap. II.* Illud extra dubium est, in-
valescente Christianismo Ne *exequias* exolevisse. *Nu-
spiam cremandorum cadaverum in jure nostro mentio fit*, in-
quit *Finckelthaus Disp. de Jure Sepult. thes. XXVII. si-
quidem Ulpiani & aliorum J. C. ejus aetatis seculo jam usus u-
rendi corpora desit, & praesertim Justiniani & Compilatorum
Juris, qui jam receperant fidem Catholicam.* Sed varia apud
diversas gentes abolendi corpora defunctorum, ser-
vata discrimina, cultissimè paucis inclusit versibus *Si-
lius Italicus lib. XIII. Punicor.* quos potiùs apud ipsum le-
ge, si vacas. Confer & de his plura cognoscere cupiens
*Alexandrum ab Alexandro lib. III. Gen. dier. cap. II. Kirch-
mannum in Append. ad lib. de F. R. cap. II. Kornman-
num de Miraculis Mortuorum parte VIII.*
cap. III. IV. seqq.

*Per Christia-
nismum verò
abolitâ.*

A a z

CAPUT

CAPUT XVI.

Quinam in funeribus moderationem adhibuerint?

Medium tenuere, qui certâ quâdam ratione esse curam sepulturae habendam, honestèq; sine luxu tamen & superstitione recondenda defunctorum corpora statuerunt. Inter Gentiles, Veteres Germaniæ, communis patriæ, populi, ut animositate ceteris nationibus superiores, ita in moderatione circa funera nulli fuere secundi. Sic enim Tacitus, explicatis universis & singulis morum Germanorum partibus, tandem concludit; *Funerum nulla ambitio, id solum observatur, ut corpora clarorum virorum certis lignis cremantur, struem rogi, nec vestibus nec odoribus cumulant. Sua cuiq; arma quorundam igni & equus adjicitur: Sepulcrum cespes erigit. Monumentorum arduum & operosum honorem, ut gravem defunctis, aspernantur.* Priorum verborum hæc est sententia, ut mentem Historici explanat Phil. Cluverius *Germ. antiq. lib. I. cap. LIII. seu ultimo: Omnium pariter mortuorum apud Germanos corpora fuisse cremata, sed sine ambitione ac pompâ, vulgaribus lignis, clarorum tantum virorum corpora certis combusta lignis, id est, quæ sitis atque delectis.* Germanorum in funeribus modestiam Indi quoque observarunt. Solinus de iis cap LV. *Nullus funerum apparatus. Et Strabo lib. quinto decimo, In tumulis & sepulchris perparci sunt, in cultu corporis contrâ nimii.* Cyrus Rex, qui Persis Imperium constituit, lautum ac sumptuosum funus.

*Germani
Veteres.*

Indi.

*Cyrus Rex
Persarum.*

funus, monumentumque conspicuum contempsit,
humari tamen & sepeliri voluit, apud sapientissimum
Xenophontem lib. III. Cyropad. quando ita ad suos; *Mei pue-*
ri, cum decessero, nolite neq; in auro, neq; in argento, neq; in a-
lio aliquo lapide collocare corpus meum, sed illud terra reddite
quamprimum. Atque hoc nomine præcipuè laudatur
Saladinus; magnus ille Orientis Monarcha, qui no- *Saladinus.*
luit opulentiam suam ostentare vermibus, sed morti vi-
cinus, condito testamento, omnem funeris pompam
abdicaavit, iussitq; tantum in lancea præferri lineæ in-
terulæ lacerum fragmentum, (juxta alios, atrii coloris
obsoletam tunicam) præcinente quodam ad populum
hujus sententiæ epiphonema: :

Florus in toto qui Rex Oriente superbus

Hunc nisi panniculum possidet ecce nihil.

Velut alij *Vixi divitiis, regno, tumidusq; tropæis:*

referunt; *Sed pannum heu! nigrum, nil nisi morte tuli:*

Germana simplicitas: *Cin Turch ins Grab / damie*
schabab. Neq; enim in aream descendit mortuus, ubi
festivitates & choreas ducet, sed ubi à vermibus devo-
rabitur: Quæ item insania, miseriam humanam, cujus
per mortem nostrorum admonemur, pomposis vesti-
bus velle obtegere, luctumque convertere in luxum. ?
Sic namque ducenda sunt funera, ut dolor esse funeri-
bus, non pompa exequiarum, nec ostentatio videatur.
Euripides mihi in mente, in Polydor: *Mentes hominum*
insaniunt, cum sumptus inutiles pro mortuis expendunt. Me-
nander in Perinthia; *Nunquam amulatus sum cadaver*
sumptuosum. Nam spatii non amplius occupat quam valde pau-
per. Scitè Plinius in Epistolis contra nimiam sepul-
cralium monumentorum curam; *Impensa monumento-*

rum super vacanea est, memoria nostra durabit, si vitam meriti fuerimus. Superfluos honores ipse rejicit Horatius lib. II. Od. ult. in suo futuro funere:

Absint inani funere nenia,
Luctusq; turpes & querimonia,
Compeste clamorem, ac sepulcri
Mitte super vacuos honores,

Divinus Plato magnis impendiis sepulcra fieri in Re- publ. suâ non concedit, cujus sententiam ita retulit in extremo II. de Legib. Cicero; Extrui vetat sepulcrum alti- us, quàm quod quinq; homines, quinq; diebus absolverint, nec è lapide excitari plus, nec imponi, quàm quod capiat laudem mortui, incisam quatuor heroicis versibus, quos longos appel- lat Ennius. Detestabantur Christiani Doctores Vete- res barbaricum atque adeò Cynicum illum abjiciendi cadavera humana morem, suosq; edocebant, honestè esse recondenda fidelium defunctorum corpora. Ju- stum est, par est, inquit Cyrillus lib. X. contr. Julian. omnes eò reponi, unde corpus hoc animi pondus hominis archite- ctus desumpserat: Defunctorum interim reliquias viderit quis- piam apud nos non nudas & negligenter in terram projectas, sed benè compostas, Occultata namq; sunt quodammodo in sinu matris in profundis terra. Præclarè Augustinus lib. I. de Civ. DEI cap. 13. Non sunt contemnenda & abjicienda cor- pora defunctorum maxime justorum atq; fidelium, quibus tan- quam organis & vasis ad omnia bona opera sanctus usus est Spiritus. Si enim paterna vestis & annulus, ac siquid hujus- modi, tanto charius posteris, quanto ergà parentes major affe- ctus; nullo modo ipsa spernenda sunt corpora, quæ utiq; mul- to familiarius atque conjunctius, quàm qualibet indumentum age- stamus.

In moder-
ationis orbitâ
Doctores
antiqui Chri-
stianos con-
tinebant.

stamus. Moderatos etiam sumptus in rebus funereis pro ratione statûs, conditionis, regionis, facultatum, ac temporum admittebant. S. Ambrosius lib. I. de Abraham cap. IX. super illud Gen. XXIII. Surrexit Abraham de officio funeris: *Docemur, inquit, ut non diutius inbarcamus mortuis; sed quantum satis est, officii defermus.* Et S. Chrysostomus Homil. LXXXIV. postquam valdè reprehendisset illos, qui mortuos pretiosis involvunt vestibus, atque ita sepeliunt, tandem concludit; *Nontamen sepulturam prohibeo; sed modus servetur, ut tegatur corpus, non nudum mandetur terra.* In luxum verò immoderatum & superfluos sumptus, qui vel in corporibus vitâ functorum splendè ornandis vel in exequiis ambitiosè apparandis à quibusdam adhibebantur, acriter invehebantur, ut ex locis cap. XIV. adductis aliisque manifestum est.

CHRISTO JESU,

Qui, nostra sepulcra contactu sanctissimæ suæ
Carnis sanctificavit,

GLORIA SIT ET HONOR IN
SECULA.

Da veniam, benigne Lector, maculis easq;
si placet, hunc in modum emenda.

Lit. A. 2. later. 2. lin. 2. G. 3. pro illo; Si Andree Riveto f-
des Gc. pone Actor. II. v. 29. Lit. D. 1. lat. 1. lin. 13. pro fa-
ris lege feris. lin. 16. pro foverent lege solverent. lin. 28. pro
Crimis lege Cineres D. 3. lat. 2. lin. 10. pro m. lege in D. 4.
lat. 2. lin. 7. pro judicerunt lege judicarunt. E. 2. lat. 2. lin. 11.
pro Themistru lege Themistoclis. lin. 19. adde ne idem lu-
dibr' Gc. lin. 21. pro reliquas lege reliquias. F. 2. lat. 1. lin. 17.
lege Gen. cap XVII. v. 1. lat. 2. lin. 14. lege גַּרְמֵי. lin. 17. adde
post vocem Moses) G. 1. lat. 1. lin. 25. pro Eucherius lege Eu-
cherius. G. 3. lat. 1. lin. 7. post. vocab. autor adde est. H. 2. lat.
2. tin. 11. lege Simpludiaria. I. 2. lat. 2. tin. 16. pro inferendi le-
ge efferendi. I. 4. lat. 2. ante finem lin. 4. lege praeferbant.
L. 4. lat. 1. lin. 5. pro signis lege segnis. M. 2. lat. 2. tin. 10. lege
lib. III. cap. XX. M. 3. lat. 1. lin. 18. pro XVII. lege XLVII.
M. 4. lat. 2. tin. 17. pro 23. lege 22. tin. 30. pro putrescerent lege
putescerent. N. 3. lat. 1. lin. 16. pro qui lege qua. N. 4. lat. 1.
lin. 2. pro noivnt' eiov lege noivnt' eiov. Q. 1. lat. 1. lin. 13. pro
Ecclesia lege Ecclesia, Q. 3. lat. 1. lin. 5. a fine pro cujusdem
lege cujusdam.

GLORIA ET HONOR IN
SECUA

ULB Halle
002 684 632

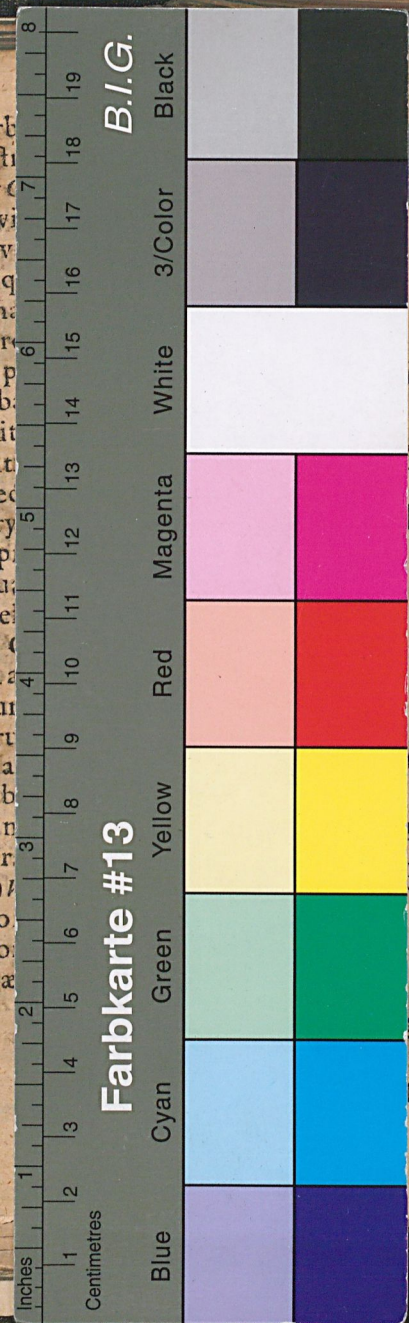
3

V3 17

10
10
1648 10

PULTURA

VETERUM.

five

ANTIQUIS RITIBUS SEPULCHRALIBUS

eorum, Græcorum, Romanorum & Christianorum

DISPUTATIO OCTAVA ET ULTIMA.

Quam
D. G. M. A.
PRÆSIDE

ANDR. QVENSTEDT.
L. FACULT. PHILOSOPH. ADJUNCTO,

Publicæ ac placidæ disquisitioni subjicit.

HANNES COCUS.
Loburgensis Saxo.

Ad diem 29. Novembr. horis matutinis.
In Auditor. Philosophor.

WITTEBERGÆ
MICHAELIS Wende / Anno MDCXLVIII.

